

Program

Doktorspromotion vid Umeå universitet
28 maj 2011

Kära nya doktorer!

Doktorsexamen är den högsta och således finaste examina ett universitet kan dela ut. Doktorsgraden är en bekräftelse på att man under sin tid som forskarstuderande tillägnat sig den kunskap och erfarenhet som krävs för att i fortsättningen bedriva ett självständigt vetenskapligt arbete.

Vägen mot kunskapsresans mål kan vid startpunkten kännas spännande och inspirerande men också oöverskådlig, svår och ofantligt lång. Resan kommer med största sannolikhet att innehålla både återvändsgränder och stickspår. Även det är en viktig lärdom eftersom det också är en del av det vetenskapliga arbetets vardag. Men allteftersom ändrar färden karaktär: Frågeställningarna blir alltmer intressanta och utmanande, tiden försvinner och målet att förstå och kunna förklara – är det som fyller dagen.

I få andra länder i världen är universitetsforskningen så beroende av doktorandernas prestationer som i Sverige. Alla de som genomgår forskarutbildning bidrar i högsta grad till forskningsprocessen.

Därför vill jag, och alla medarbetare på Umeå universitet, inte bara gratulera er doktorer för den utbildning ni slutfört utan också ära er för den forskargärning ni redan utfört.

Forskningsprocessen är kreativ och till sin natur innovativ. Forskning handlar om, att utifrån vunna erfarenheter och kunskap tänka i nya banor och genom metodiskt arbete finna nya lösningar och därmed generera ny kunskap. Denna process kräver kritiskt och kreativt tänkande. Det är färdigheter som ni under utbildningens gång tränats i och vunnit, färdigheter som ni kommer att ha stor nytta av i er fortsatt karriär, oavsett om ni väljer att fortsätta inom eller utanför akademien. Glöm aldrig att doktorsexamen är en bred examen som gör er lämpliga för en nästan obegränsad mängd befattningar i samhället.

Umeå universitet önskar er all välgång och lycka i ert fortsatta arbete!

Lena Gustafsson
Rektor

Program Doktorspromotion 2011

Ingångsprocession

Watermusic & Royal Fireworks – G.F. Händel

Inledningsanförande

Umeå universitets rektor Lena Gustafsson

Polonaise från 1700-talet – Trad./Arr.: B. Koller

Medicinska fakultetens promotion

Promotor: Prodekanus Maria Fällman

Promovendi:

Gustav Andersson	Anna Dahlin	Maria Eriksson
Sofia Halin Bergström	Jenny Bosson Damewood	Therese Eriksson
Dennis Bjur	Ulla Danielsson	Sophie Graner
Pal Bordas	Sofie Degerman	Jannek Hauser
Charlotte Ångström	Malin Eriksson	Magnus Hedberg
Brännström		

Sudda sudda – G. Bornemark/S. Lindberg

Promovendi forts:

Gauti Jóhannesson	Lars Modig	Joacim Rocklöv	Taru Tervo
Lars Johansson	Michaela Munkholm	Agneta Sandström	Micael Widerström
Marcelo Kreiner	Stefan K Nilsson	Anders Sundh	Maria Wiklund
Stina Lindberg	Mojgan Pakbaz	Kerstin Svensson	Daniel Öhlund
Annika Lindström	Heljä Pihkala	Julie Sörensen	

Månsken – Å. Malmfors

Teknisk-naturvetenskapliga fakultetens promotion

Promotor: Prodekanus Staffan Andersson

Promovendi:

David Andersson	Henning Hagman	Pedro La Hera	Johan Rydberg
Jenny Ask	Pedher Johansson	Martin Lind	Sara Spjut
Per Ask	Susanne Johansson	Susanne Wiklund Lindström	Anna Wernberg
Åsa Berglund	Caroline Jonsson	Kadri Meister	Rikard Wärme
Sa Chen	Pär Jonsson	Karin Nilsson	Lise-Lotte Österlund
Kristin Dahlgren	Johannes Karlsson	Marie Nordström	
Anders Esberg	Berit Kemppe	Yvonne Nygren	

Väralåtar – E. Skarby

Samhällsvetenskapliga fakultetens promotion

Promotor: T.f. prodekanus Ulrika Haake

Promovendi:

Klara Arnberg	Lisa Hörnström	Katrin Jonsson	Henrik Wimelius
Jessica Fahlén	Annika Johansson	Malin Harrysson Näsholm	Anna Zachrisson
Anna Hjälms	Maj-Gun Johansson	Ingrid Schéle	Karin Danielsson Öberg
Alison Hudson	Patrik Johansson		

Pingst – O. Lindberg

Humanistiska fakultetens promotion

Promotor: Prodekanus Jonas Carlquist

Promovendi:

Maria Bergman	Lena Granstedt	Anna Johansson
Bodil Formark	Niklas Gustafson	Marika Nordström
Gunnar Hauk Gjengset	Peter Holmblad	David Sjögren

Ecco mormorar l'onde – C. Monteverdi

Pedagogiska priser

Medicinska, samhällsvetenskapliga och humanistiska fakulteternas pedagogiska priser 2011

till lärare med omvitnad pedagogisk skicklighet överlämnas av vicerektor Anders Fällström till universitetslektor **Kristina Lejon**, institutionen för klinisk mikrobiologi, universitetsadjunkt **Håkan Gulliksson**, institutionen för tillämpad fysik och elektronik, universitetslektor **Thomas Pettersson**, institutionen för ekonomisk historia, professor **Svante Norrhem**, institutionen för idé- och samhällsstudier.

Umeå School of Educations pedagogiska pris 2011

till lärare med omvitnad pedagogisk skicklighet överlämnas av vicerektor Anders Fällman till universitetslektor **Anna Lindqvist**, institutionen för estetiska ämnen.

Umeå studentkårs pedagogiska pris 2011

till framstående lärare vid Umeå universitet överlämnas av vicerektor Anders Fällström till universitetslektor **Niklas Eklund**, statsvetenskapliga institutionen.

Umeå medicinska studentkårs pedagogiska pris för grundutbildning

Priset delades ut vid kårens årshögtid till universitetslektor **Karl-Gunnar Westberg**, institutionen för integrativ medicinsk biologi.

Umeå medicinska studentkårs pedagogiska pris för kliniskt handledarskap

Priset delades ut vid kårens årshögtid till specialistlärare **Ola Lundström**, medicinskt centrum, Norrlands universitetssjukhus.

Umeå naturvetar- och teknologikårs pedagogiska pris

Priset delades ut vid kårens årshögtid till universitetslektor **Per Åhag**, institutionen för matematik och matematisk statistik.

Stormyren – E. Sahlström/Arr.: B Koller

Umeå kommuns vetenskapliga pris 2011

till yngre lovande forskare inom områdena miljö, kommunal ekonomi eller kultur överlämnas av vicerektor Marianne Sommarin till universitetslektor **David Granlund**, institutionen för nationalekonomi.

Baltics samverkanspris med populärvetenskaplig inriktning 2011

till lärare och forskare vid Umeå universitet som utfört viktiga insatser inom det populärvetenskapliga området eller på annat sätt lyckats sprida forskningsresultat till allmänheten utdelas av vicerektor Marianne Sommarin till universitetslektor **Patrik Norqvist**, institutionen för fysik.

Eric Forsgrens journalistpris för insiktsfullt reportage om Alzheimers sjukdom 2011

till en journalist eller informatör i Sverige som insiktsfullt och engagerat förmedlat kunskaper om Alzheimers sjukdom till en större allmänhet överlämnas av vicerektor Marianne Sommarin till tidskriften Äldre i Centrums chefredaktör **Inger Raune**, Stockholm.

Utgångsprocession

1:a satsen ur stråkkvartett no 1 i G-dur – W.A. Mozart

Umeå Studentkör sjunger under ledning av director musices Tomas Pleje

Musiker:

Avatarkvartetten: Kersti Wilhelmsson, violin; Emma Dencker, violin; Åsa Hjelm, viola; Kerstin Isaksson, cello. Torbjörn Näsborn, nyckelharpa. Orvar Johansson, valthorn. Malin Silbo Ohlsson, trumpet.

Medicinska fakulteten

Ni som har disputerat under det gångna året, står i fokus för vårpromotionen. Ni fortsätter nu en karriär inom akademien eller på andra håll i samhället, och vid medicinska fakulteten är vi stolta över er. Vi är också stolta över den grundutbildning med vilken många av er startade resan mot doktorsgraden. Vi delar idag ut priser till framstående akademiska lärare, medarbetare som är centrala för att vi ska klara våra huvuduppgifter, utbildning och forskning. Det är den nära kopplingen mellan forskning och utbildning som gör ett universitet.

Vi har i år invigt den regionaliserade läkarutbildningen, vilket innebär att ett tiotal studenter flyttat till vardera Sunderbyn, Sundsvall och Östersund för att där börja termin 6 på utbildningen.

Tack vare Umeå universitets traditionellt starka förankring i och goda samarbete med de fyra nordligaste landstingen utvecklas nu utbildningen mot ytterligare kvalitetshöjning, inte minst genom att varje student får möjlighet att träffa fler patienter. Även medicinsk forskning i Umeå och regionen gynnas då vi tillsammans med landstingen utvecklar nätverk med regionala forskningscentra.

Universitetet och fakulteten står nu inför stora utmaningar. Vi är mitt uppe i ett generationsskifte där många av våra forskare och lärare går i pension, en utmaning som vi har gemensam med landets övriga medicinska fakulteter. En allt starkare konkurrens om forskningsresurser utgör en annan utmaning. Kompetensutveckling och rekrytering av unga lärare och forskare kommer därför att vara en nyckelfråga,

liksom att kunna erbjuda bra miljöer för forskning och utbildning. Medicinska fakulteten medverkar i flera av universitetets starka forskningsmiljöer där forskningsområdena infektion, epidemiologi och äldre forskning erhållit stora nationella anslag de senaste åren. Forskare vid fakulteten ingår även i flera av de av regeringen stödda strategiska områdena som vårdforskning, cancer, diabetes och neurovetenskap. Medicinsk forskning är viktig för hög kvalitet och utveckling av vården, och här ryms allt ifrån grundforskning till kliniska prövningar.

Fakulteten tillsammans med universitetet och Västerbottens läns landsting gör nu en kraftfull satsning på translationell medicinsk forskning i syfte att utveckla framstående forskningsmiljöer där prekliniska och kliniska forskare samarbetar i interdisciplinära projekt.

Ni som promoveras idag har nått fram till den högsta akademiska examen vi har i Sverige, doktorsexamen. Ni har erhållit fördjupade kunskaper, vunna genom egen forskning och utbildning. Förutom möjligheterna till spännande arbetsuppgifter i ert framtida yrkesliv hoppas vi att er forskarutbildning har gjort er lärda och att den har berikat era liv. Var och en av er har lämnat ett betydelsefullt bidrag till det medicinska vetenskapsområdet och för detta är vi tacksamma, stolta och glada.

MARIA FÄLLMAN
Prodekanus
Promotor

Doktorer vid den medicinska fakulteten

Gustav Andersson Född 1983. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 7 oktober 2010. Avhandling: Influences of paratendinous innervations and non-neuronal substance P in tendinopathy – studies on human tendon tissue and an experimental model of Achilles tendinopathy. Ämne: Medicinsk vetenskap med inriktning mot anatomi.

Sofia Halin Bergström Född 1977. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 1 mars 2010. Avhandling: Targeting the prostate tumor microenvironment and vasculature – The role of castration, tumor-associated macrophages and pigment epithelium-derived factor. Ämne: Patologi.

Dennis Bjur Född 1965. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 29 april 2011. Avhandling: The human Achilles tendon. Innervation and intratendinous production of nerve signal substances – of importance in understanding the processes of Achilles tendinosis. Ämne: Idrottsmedicin.

Pal Bordas Född 1955. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 20 oktober 2010. Avhandling: Evaluation of the effectiveness of mammography screening in Northern Sweden. Ämne: Onkologi.

Charlotte Ångström Brännström Född 1957. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 16 december 2010. Avhandling: TRÖST – beskriven av långvarigt sjuka barn, föräldrar och en sjuksköterska. Ämne: Omvårdnadsforskning.

Anna Dahlin Född 1979. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 20 april 2011. Avhandling: The CpG Island methylator phenotype in colorectal cancer-studies on risk and prognosis. Ämne: Medicinsk vetenskap med inriktning mot patologi.

Jenny Bosson Damewood Född 1975. Avlade medicine doktors-examen (Med.Dr.) den 3 maj 2007. Avhandling: Ozone and diesel exhaust – airway signaling, inflammation and pollutant interactions. Ämne: Lungmedicin.

Ulla Danielsson Född 1947. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 24 februari 2010. Avhandling: Träffad av blixten eller långsam kvävning – genuskodade uttryck för depression i en primärvårds-kontext. Ämne: Allmänmedicin.

Sofie Degerman Född 1977. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 2 juni 2010. Avhandling: The immortalization process of T cells – with focus on the regulation of telomere length and telomerase activity. Ämne: Patologi.

Malin Eriksson Född 1969. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 18 augusti 2010. Avhandling: Social capital, health and community action – implications for health promotion. Ämne: Fokhälsovetenskap.

Maria Eriksson Född 1965. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 11 januari 2011. Avhandling: Adipocyte derived hormones and their importance in developing cardiovascular disease, with focus on sex and putative fibrinolytic-trombotic mechanisms. Ämne: Medicin.

Therese Eriksson Född 1980. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 12 november 2010. Avhandling: Exploiting *Drosophila* as a model system for studying anaplastic lymphoma kinase in vivo. Ämne: Molekylärbiologi.

Sophie Graner Född 1971. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 13 december 2010. Avhandling: Reproductive outcomes in rural Vietnam. Perspectives and experiences by pregnant women and professionals on pregnancy promotion and maternal health care. Ämne: Medicinsk vetenskap med inriktning mot obstetrik och gynekologi.

Jannek Hauser Född 1981. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 11 april 2011. Avhandling: Regulation of B cell development by antigen receptors. Ämne: Medicinsk vetenskap med inriktning mot immunologi.

Magnus Hedberg Född 1981. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 21 januari 2011. Avhandling: Stroke during cardiac surgery risk factors, mechanisms and survival effects. Ämne: Kirurgi.

Pia Hedberg Född 1972. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 14 december 2010. Avhandling: Purpose in life among very old people. Ämne: Omvårdnadsforskning.

Oskar Hemmingsson Född 1975. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 31 januari 2011. Avhandling: ASNA1 and cisplatin resistance – studies in *C. elegans* and in human tumor cells. Ämne: Kirurgi.

Eva Innala Född 1956. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 27 januari 2011. Avhandling: Acute intermittent porphyria, women and sex hormones. Screening for hepatocellular carcinoma in porphyria. Ämne: Obstetrik och gynekologi.

Gauti Jóhannesson Född 1979. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 28 april 2011. Avhandling: Intraocular pressure – clinical aspects and new measurement methods. Ämne: Medicinsk vetenskap med inriktning mot oftalmiatrik.

Lars Johansson Född 1961. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 24 november 2010. Avhandling: Teenager fatalities – epidemiology and implications for prevention. Ämne: Rättsmedicin.

Marcelo Kreiner Född 1967. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 20 maj 2011. Avhandling: Craniofacial pain of cardiac origin. Ämne: Medicinsk vetenskap med inriktning mot oral diagnostisk radiologi.

Stina Lindberg Född 1975. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 6 maj 2010. Avhandling: Molecular analysis of transcription factors in uropathogenic *E. coli adhesin operons*. Ämne: Medicinsk mikrobiologi.

Annika Lindström Född 1953. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 21 juni 2010. Avhandling: Prognostic factors for squamous cell cervical cancer. Tumor markers, hormones, smoking, and S-phase fraction. Ämne: Gynekologisk onkologi.

Lars Modig Född 1976. Avlade medicine doktorsexamen (Med. Dr.) den 15 juni 2009. Avhandling: Asthma, rhinitis, and asthma related symptoms in relation to vehicle exhaust using different exposure metrics. Ämne: Yrkes- och miljömedicin.

Michaela Munkholm Född 1967. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 5 januari 2011. Avhandling: Occupational performance in school settings. Evaluation and intervention using the School AMPS. Ämne: Arbetsterapi.

Stefan K. Nilsson Född 1979. Avlade medicine doktorsexamen (Med. Dr.) den 7 juni 2010. Avhandling: Novel factors affecting clearance of triacylglycerol-rich lipoproteins from blood. Ämne: Fysiologisk kemi.

Mojgan Pakbaz Född 1962. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 5 april 2011. Avhandling: Vaginal prolapse – clinical outcomes and patients’ perspectives. A study using quantitative and qualitative methods. Ämne: Medicinsk vetenskap med inriktning mot obstetrik och gynekologi.

Heljä Pihkala Född 1961. Avlade medicine doktorsexamen (Med. Dr.) den 26 april 2011. Avhandling: Svenska familjers erfarenheter av Beardless preventiva familjeintervention för barn till föräldrar med psykisk ohälsa. Ämne: Medicinsk vetenskap med inriktning mot psykiatri.

Joacim Rocklöv Född 1979. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 10 september 2010. Avhandling: Short-term effects of ambient temperature on daily deaths and hospital admissions. Ämne: Yrkes- och miljömedicin.

Agneta Sandström Född 1959. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 11 januari 2011. Avhandling: Neurocognitive and endocrine dysfunction in women with exhaustion syndrome. Ämne: Medicinsk vetenskap med inriktning mot medicin.

Anders Sundh Född 1958. Avlade odontologie doktorsexamen (OD) den 11 februari 2011. Avhandling: Zirconia as a biomaterial for odontological applications. Effects of composition and manufacturing process on fracture resistance. Ämne: Medicinsk vetenskap med inriktning mot biomaterial.

Kerstin Svensson Född 1977. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 6 juli 2009. Avhandling: Genetic genealogy and epidemiology of Francisella. Ämne: Infektionssjukdomar.

Julie Sörensen Född 1968. Avlade medicine doktorsexamen (Med. Dr.) den 5 mars 2009. Avhandling: Social marketing for injury prevention. Changing risk perceptions and safety-related behaviors among New York farmers. Ämne: Epidemiologi och folkhälsovetenskap.

Taru Tervo Född 1972. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 11 december 2009. Avhandling: Physical activity, bone gain and sustainment of peak bone mass. Ämne: Medicinsk vetenskap med inriktning mot idrottsmedicin.

Micael Widerström Född 1958. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 29 september 2010. Avhandling: Molecular epidemiology of coagulase-negative staphylococci in hospitals and in the community. Ämne: Infektionssjukdomar.

Maria Wiklund Född 1962. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 26 november 2010. Avhandling: Close to the edge. Discursive, gendered and embodied stress in modern youth. Ämne: Folkhälsovetenskap.

Daniel Öhlund Född 1979. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 10 december 2010. Avhandling: Basement membrane colagens in pancreatic cancer – Novel stroma-derived tumor markers and regulators of cancer cell growth. Ämne: Kirurgi.

Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

År 2010 var ett lyckosamt år för de närmare 40 doktorander vid fakulteten som tog steget vidare med en doktorsexamen i handen. Deras nyvunna kunskaper och engagerade arbete utgör betydelsefulla delar för fakultetens framgångsrika forskning.

Fjolåret bjöd också på många andra höjdpunkter för fakulteten. Umeå universitet utsåg 14 starka forskningsmiljöer och över hälften av dem har kopplingar till den teknisk-naturvetenskapliga fakulteten. För perioden 2010–2015 har universitetsstyrelsen avsatt 150 miljoner kronor för att utveckla dessa miljöer och ytterligare 70 miljoner kronor går till forskningsinfrastrukturer.

Enskilda forskare har också utmärkt sig. Pernilla Wittung Stafshede, kemiska institutionen, var en av tio forskare i Sverige som tilldelades 15 miljoner kronor inom programmet Wallenberg Scholars. Markus Grebe, institutionen för fysiologisk botanik, erhöll det mycket prestigefyllda "Starting Independent Researcher Grant" av Europeiska forskningsrådet. Dessutom har 13 forskare vid fakulteten tilldelats medel inom den satsning som Umeå universitet gör på unga forskare med en lovande karriär framför sig.

Att unga forskare är viktiga för fakulteten visar sig också i andra sammanhang. I samarbete med Ingenjörsvetenskapsakademien gör fakulteten en

satsning på teknikvetenskaplig forskning. Åtta forskartjänster är tillsatta eller under tillsättning med målet att ytterligare förstärka kvaliteten på civilingenjörsprogrammen.

Under året har vi också sett exempel på att fakultetens unga forskare trivs med sitt arbete och ser möjligheter till utveckling. Några av dessa entusiaster invigde under våren en ny, kreativ forskningsmiljö – IceLab. Det är ett centrum där man arbetar med att förstå levande system med hjälp av teoretiska modeller. Dessutom har Umeå universitet utsetts till Sveriges bästa arbetsplats för postdoktorer inom livsvetenskap, enligt en undersökning i tidskriften *The Scientist*. Umeå universitet rankas även som den fjärde bästa arbetsplatsen för postdoktorer utanför USA.

Glädjande nog verkar det gå bra för fakultetens doktorer. Enligt en färsk undersökning har 98 procent av alla som tagit doktorsexamen mellan 2003–2008 kvalificerade arbeten. Vissa av dem fortsätter som forskare, andra inom olika myndigheter eller i det privata näringslivet. Oavsett vilken karriär de väljer hoppas vi på ett fortsatt gott samarbete.

STAFFAN ANDERSSON
Prodekanus
Promotor

Doktorer vid den teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

David Andersson Född 1978. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 10 januari 2011. Avhandling: Multivariate design of molecular docking experiments – An investigation of protein-ligand interactions. Ämne: Kemi – organisk kemi.

Jenny Ask Född 1976. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 19 augusti 2010. Avhandling: Carbon metabolism in clear-water and brown-water lakes. Ämne: Naturgeografi.

Per Ask Född 1978. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 18 februari 2011. Avhandling: Invasion of top and intermediate consumers in a size structured fish community. Ämne: Ekologi.

Åsa Berglund Född 1978. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 5 juli 2010. Avhandling: Responses to reduced industrial metal emissions: An ecotoxicological study on pied flycatcher (*Ficedula hypoleuca*, Aves). Ämne: Miljövetenskap.

Sa Chen Född 1967. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 19 mars 2009. Avhandling: Expression and function of suppressor of zeste 12 in *Drosophila melanogaster*. Ämne: Genetik.

Kristin Dahlgren Född 1979. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 11 februari 2011. Avhandling: Food web structures and carbon transfer efficiencies in a brackish water ecosystem. Ämne: Ekologi.

Anders Esberg Född 1973. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 28 augusti 2007. Avhandling: Functional aspects of wobble uridine modifications in yeast tRNA. Ämne: Molekylärbiologi.

Henning Hagman Född 1981. Avlade teknologie doktorsexamen (TeknD) den 7 februari 2011. Avhandling: Atomic transport in optical lattices. Ämne: Experimentell fysik.

Pedher Johansson Född 1974. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 12 december 2006. Avhandling: Software tools for matrix canonical computations and web-based software library environments. Ämne: Datavetenskap med inriktning mot numerisk analys.

Susanne Johansson Född 1977. Avlade teknologie doktorsexamen (TeknD) den 26 januari 2009. Avhandling: Design and synthesis of sialic acid conjugates as inhibitors of EKC-causing adenoviruses. Ämne: Kemi – organisk kemi.

Caroline Jonsson Född 1977. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 4 maj 2007. Avhandling: Modeling of glyphosate and metal-glyphosate speciation in solution and at solution-mineral interfaces. Ämne: Kemi – oorganisk kemi.

Pär Jonsson Född 1976. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 28 mars 2007. Avhandling: Multivariate processing and modelling of hyphenated metabolite data. Ämne: Kemi – organisk kemi.

Johannes Karlsson Född 1977. Avlade teknologie doktorsexamen (TeknD) den 17 december 2010. Avhandling: Trådlösa videosensornätverk och tillämpningar i digital djurpark. Ämne: Tillämpad elektronik.

Berit Kemppe Född 1978. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 3 februari 2010. Avhandling: Boundary values of plurisubharmonic functions and related topics. Ämne: Matematik.

Pedro La Hera Född 1981. Avlade teknologie doktorsexamen (TeknD) den 25 mars 2011. Avhandling: Underactuated mechanical systems: Contributions to trajectory planning, analysis, and control. Ämne: Tillämpad elektronik.

Martin Lind Född 1980. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 10 februari 2010. Avhandling: Phenotypic plasticity and local adaptation in island populations of *Rana temporaria*. Ämne: Ekologi.

Susanne Wiklund Lindström Född 1973. Avlade teknologie doktorsexamen (TeknD) den 30 januari 2008. Avhandling: Spectroscopic data and multivariate analysis: Tools to study genetic perturbations in poplar trees. Ämne: Kemi – organisk kemi.

Kadri Meister Född 1973. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 2 juni 2005. Avhandling: On methods for real time sampling and distributions in sampling. Ämne: Matematisk statistik.

Karin Nilsson Född 1977. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 14 januari 2011. Avhandling: Effects of size-dependent predation and competition on population and community dynamics. Ämne: Ekologi.

Marie Nordström Född 1959. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 17 december 2010. Avhandling: Object oriented quality in introductory programming education. Ämne: Datavetenskaplig didaktik.

Yvonne Nygren Född 1965. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 3 maj 2011. Avhandling: Advances in analytical methodologies for studies of the platinum metallome in malignant cells exposed to cisplatin. Ämne: Kemi – analytisk kemi.

Johan Rydberg Född 1976. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 25 januari 2011. Avhandling: Studies of an elusive element – processes that influence the net retention of mercury in lake sediments and peatlands. Ämne: Miljövetenskap.

Sara Spjut Född 1978. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 5 juli 2010. Avhandling: Glycoconjugates – Synthesis and investigation of carbohydrate-protein interactions. Ämne: Kemi – organisk kemi.

Anna Wernberg Född 1971. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 23 augusti 2010. Avhandling: Lärandets objekt. Vad elever förväntas lära sig, vad görs möjligt för dem att lära och vad de faktiskt lär sig under lektionerna. Ämne: Pedagogiskt arbete, matematik och naturvetenskapliga ämnen.

Rikard Wärme Född 1974. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 3 maj 2010. Avhandling: New methods and reagents for small scale synthesis of phosphor organic compounds with focus on the phosphonic acids and their analogues. Ämne: Kemi – organisk kemi.

Lise-Lotte Österlund Född 1962. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 4 november 2010. Avhandling: Redox models in chemistry – A depiction of the conceptions held by secondary school students of redox reactions. Ämne: Kemi med inriktning mot kemididaktik.

Samhällsvetenskapliga fakulteten

Vid samhällsvetenskaplig fakultet är vi stolta över att så många som 41 doktorander, varav mer än hälften kvinnor, har avlagt doktorsexamen under 2010 och att 45 personer, 23 män och 22 kvinnor, har antagits till våra utbildningar på forskarnivå med doktorsexamen som slutmål. Idag ska vi särskilt hylla de nya doktorer som ska promoveras.

Tillströmningen av studenter på grund- och avancerad nivå har fortsatt att öka, och 2010 har cirka 15 000 studenter (totalt 7 800 helårsstudenter) läst vid samhällsvetenskaplig fakultet, varav 25 procent via distans- och nätutbildningar. Psykologprogrammet var Umeå universitets mest välsökta utbildning, med 12 förstahandssökanden per plats.

Utbildningsstrategiska diskussioner pågår vid fakulteten som helhet och en kraftsamling kring den nya lärarutbildningen har krävt ett stort och engagerat arbete från många av våra medarbetare. Internationaliseringen av utbildningar har fortsatt och många utländska studenter attraheras till kurser och program, framförallt vid vår handelshögskola.

Arbetet med metodfrågor vid fakulteten har resulterat i bildandet av Qualitative Methods Network (qumu) vid sociologiska institutionen, ett nätverk med livfull aktivitet.

Samhällsvetenskapliga fakultetens forskare har under det gångna året varit mycket lyckosamma

med att erhålla externa forskningsmedel och 2011 verkar gå i samma riktning. Genusstudier, global hälsa, miljö- och naturresursekonomi, nordliga studier, välfärdsstudier och åldrandeforskning är de av Umeå universitets starka forskningsmiljöer som fakultetens forskare samverkar inom.

I fakultetens forskningsstrategi betonas satsningar på nydisputerade forskare. Därför gläds vi särskilt åt att Linda Lundmark, kulturgeografi, och Camilla Sandström, statsvetenskap, erhållit vardera 15 miljoner kronor som framtidens forskningsledare inom svensk landsbygdsforskning, ett bidrag från Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas).

Av universitetets senast utdelade 37 karriärbidrag har också 13, varav 6 till kvinnor, tillfallit unga forskare vid fakulteten. Samtidigt fortsätter satsningen på en Junior Faculty för stöd i nätverksbyggande och karriärplanering för yngre forskare.

Avslutningsvis riktas ett stort tack och en lyckönskan om fortsatta framgångar till fakultetens promovendi och pristagare.

ULRIKA HAAKE
Prodekanus
Promotor

Doktorer vid den samhällsvetenskapliga fakulteten

Klara Arnberg Född 1979. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 15 oktober 2010. Avhandling: Motsättningarnas marknad: Den pornografiska pressens kommersiella genombrott och regleringen av pornografi i Sverige 1950–1980. Ämne: Ekonomisk historia.

Jessica Fahlén Född 1973. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 25 maj 2010. Avhandling: Essays on spatial point processes and bioinformatics. Ämne: Statistik.

Anna Hjälms Född 1977. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 15 februari 2011. Avhandling: A family landscape. On the geographical distances between elderly parents and adult children in Sweden. Ämne: Kulturgeografi.

Alison Hudson Född 1952. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 13 oktober 2009. Avhandling: New professionals and new technologies in new higher education? Conceptualising struggles in the field. Ämne: Pedagogiskt arbete.

Lisa Hörnström Född 1977. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 14 juni 2010. Avhandling: Redistributive regionalism – narratives on regionalisation in the Nordic periphery. Ämne: Statsvetenskap.

Annika Johansson Född 1967. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 18 juni 2010. Avhandling: Deciding who is the best. Validity issues in selections and judgements in elite sport. Ämne: Pedagogik.

Maj-Gun Johansson Född 1946. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 23 augusti 2010. Avhandling: Datorträning i läsflyt och stavning. Analys och utvärdering av fixerad och resultatstyrd flash-cardexponering. Ämne: Psykologi.

Patrik Johansson Född 1971. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 5 januari 2011. Avhandling: Peace by repatriation: Concepts, cases, and conditions. Ämne: Statsvetenskap.

Katrin Jonsson Född 1978. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 22 juni 2010. Avhandling: Digitalized industrial equipment: An investigation of remote diagnostics services. Ämne: Informatik.

Malin Harrysson Näsholm Född 1981. Avlade ekonomie doktorsexamen (ED) den 26 april 2011. Avhandling: Global careerists' identity construction. A narrative study of repeat expatriates and international itinerants. Ämne: Företagsekonomi.

Ingrid Schéle Född 1967. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 28 mars 2011. Avhandling: Gendered experiences of work environment – A study of stress and ambiguity among dental students in Sweden. Ämne: Psykologi.

Henrik Wimelius Född 1976. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 4 maj 2011. Avhandling: Duplicate systems: Investigating unintended consequences of information technology in organizations. Ämne: Informatik.

Anna Zachrisson Född 1978. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 24 november 2010. Avhandling: Commons protected for or from the people. Co-management in the Swedish mountain region? Ämne: Statsvetenskap.

Karin Danielsson Öberg Född 1977. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 21 oktober 2010. Avhandling: Att främja medverkan: Utmaningar och möjligheter för barns och ungdomars delaktighet vid design av digitala edutainment-produktioner. Ämne: Informatik.

Humanistiska fakulteten

Humanistiska fakulteten har under 2010 fortsatt sitt arbete med humanistisk offensiv både när det gäller undervisning och forskning. Genom ett flertal strategiska utlysningar har både våra starka och våra potentiellt starka forskningsområden expanderat. På fakulteten pågår i seminarier och i korridorer livliga diskussioner som rör nya undervisningsmetoder, nya forskningsinsatser och strategiskt viktiga forskningsrön.

Arbetet med att tydliggöra hur humanistisk excellens inom forskning ska mätas har fortgått. Vårt system för kvalitetsbaserad resursfördelning har ytterligare utvecklats och även utvärderats. Fakulteten har också inlett ett jungfruligt arbete med att ta fram ett system för kvalitetsbaserat system för undervisningsinsatser, samt också påbörjat arbetet med att utveckla system för att tilldela forskning på konstnärlig grund kvalitetsbaserade resurser. Härigenom vill vi synliggöra och belöna så många kategorier av lärare och forskare som möjligt för deras insatser.

Fakulteten har under arbetsåret utlyst ett flertal postdoktorsanställningar vilka har sökts av ett stort antal högt kvalificerade unga forskare, både internationella och svenska. Under de kommande åren kommer dessa nya medarbetare att få möjlighet att sätta sin prägel på fakulteten.

Fakulteten har varit framgångsrik i vinnandet av externa medel i hård konkurrens. Projekt som rör så skilda saker som Jungfru Maria som kvinnlig förebild, och vampyrrens utveckling har beviljats

stora anslag från Vetenskapsrådet. Av stort intresse är också Cesams påbörjade forskningssamarbete med Centre for San Studies vid University of Botswana vilket beviljats medel från Sida.

Våra lärare har på ett effektivt och kvalitativt sätt arbetat hårt med stora studentgrupper, en följd av den expansion inom grundutbildningen som inleddes år 2009 och som har fortsatt år 2010. Våra lärare går i spetsen för förnyelse av humanistisk undervisning både på campus och på internet. Under hela det gångna året har också stora insatser på alla nivåer gjorts inom ramen för den nya lärarutbildningen.

Den humanistiska forskarskolan som nu är inne på sitt andra år har på ett mycket positivt sätt bidragit till att våra doktorander får en bredare bas att stå på efter disputation. Vid fakulteten har också många disputationer genomförts under det år som gått och avhandlingarna visar på spännande och viktig forskning. Våra nya doktorers avhandlingar ökar kunskapen om humanioras roll i samhället och hur lösandet av stora problem också kräver de insikter som humanister bidrar med.. Till de forskare som genomfört sina avhandlingsarbeten vill vi rikta ett särskilt tack och en tillönskan om fortsatta framgångar inom de humanistiska verksamhetsfälten – vid och utanför universitetet.

JONAS CARLQUIST
Prodekanus
Promotor

Doktorer vid den humanistiska fakulteten

Maria Bergman Född 1981. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 29 september 2010. Avhandling: Constructing communities. The establishment and demographic development of sawmill communities in the Sundsvall district, 1850–1890. Ämne: Historia.

Bodil Formark Född 1976. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 9 februari 2011. Avhandling: Den välsituerade flickan. Om den svenska flickscoutrörelsens historia 1910–1940. Ämne: Historia.

Gunnar Hauk Gjengset Född 1946. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 29 april 2011. Avhandling: Matti Aikio – verk og virke. Ämne: Litteraturvetenskap.

Lena Granstedt Född 1956. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 11 januari 2011. Avhandling: Synsätt, teman och strategier – några perspektiv på mångkulturella frågor i skolan i ett praktiktäna projekt. Ämne: Pedagogiskt arbete, estetiska ämnen.

Niklas Gustafson Född 1966. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 3 juni 2010. Avhandling: Lärare i en ny tid: Om grundskollärares förhandlingar av professionella identiteter. Ämne: Pedagogiskt arbete, estetiska ämnen.

Peter Holmblad Född 1980. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 14 oktober 2010. Avhandling: Coastal communities on the move. House and polity interaction in Southern Ostrobothnia 1500 BC-AD 1. Ämne: Arkeologi.

Anna Johansson Född 1980. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 15 juni 2010. Avhandling: Självskada. En etnologisk studie av mening och identitet i berättelser om skärande. Ämne: Etnologi.

Marika Nordström Född 1969. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 4 maj 2011. Avhandling: Rocken spelar roll. En etnologisk studie av kvinnliga rockmusiker. Ämne: Etnologi.

David Sjögren Född 1976. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 17 augusti 2010. Avhandling: Den säkra zonen: Motiv, åtgärdsförslag och verksamhet i den särskiljande utbildningspolitiken för inhemska minoriteter 1913–1962. Ämne: Historia.

Värdefulla insatser prisas

Viktiga upptäckter, stora forskningsanslag och vetenskapliga priser skapar rubriker i media och gratulationer. Det brukar firas med tårta eller champagne, även om det inte handlar om Nobelpris.

Undervisningen pågår ständigt i universitetets vardag. Det är sällan någon glamorös verksamhet som uppmärksammas i offentlighetens ljus på samma sätt som forskning. Därför är det glädjande att insatser från några av Umeå universitets många duktiga lärare nu prisas i samband med vårpromotionen.

Vårens pedagogiska pristagare uppmärksammas av lite olika skäl. Det har handlat om att utveckla nya inslag i undervisningen, träna studenternas kritiska tänkande och ge dem ökat självförtroende. Andra pristagare har utvecklat kopplingen mellan teori och praktik eller lyckats anpassa undervisningen till studenter med mycket olika förutsättningar.

Allt detta bidrar till att utveckla kvaliteten i utbildningen vid Umeå universitet.

Ett annat område som inte heller alltid uppskattas efter förtjänst är de populärvetenskapliga och journalistiska insatser som sprider vetenskaplig kunskap till allmänheten. Undervisning, populärvetenskap och journalistik handlar i grunden om kommunikation.

Viljan och förmågan att förmedla kunskap om vetenskap och forskning är i dagens samhälle central, oavsett om det är studenter eller en bredare allmänhet som utgör målgruppen. Men i samband med att doktorerna promoveras vid Umeå universitet är det just utbildning, populärvetenskap och journalistik som prisas, men även ett vetenskapligt pris instiftat av Umeå kommun delas ut.

KJELL JONSSON
Prorektor

Pristagare vid Umeå universitets doktorspromotion 2011

Medicinska fakultetens pedagogiska pris

Docent **Kristina Lejon** (född 1967), institutionen för klinisk mikrobiologi, får priset för sitt entusiastmerande engagemang i alla delar av undervisningsprocessen inom flera av medicinska fakultetens utbildningar. Hon har en aktiv roll i flera av medicinska fakultetens utbildningsprogram. Hon utvecklar nya uppskattade inslag i undervisningen som inte bara ger ämneskunskap utan också tränar studenterna i kritiskt tänkande. Hennes sätt att undervisa är engagerande, prestigelöst, uppdaterat, lyhört, tydligt och tålmodigt.

Teknisk-naturvetenskapliga fakultetens pedagogiska pris

Universitetsadjunkt **Håkan Gulliksson** (född 1956), institutionen för tillämpad fysik och elektronik, får priset för sitt entusiastiska arbete med att utveckla kurser och former för pedagogik, examination och samverkan – med stort fokus på ny teknik och yrkesrollen som civilingenjör.

Samhällsvetenskapliga fakultetens pedagogiska pris

Universitetslektor **Thomas Pettersson** (född 1968), institutionen för ekonomisk historia, får priset för sin förmåga att synliggöra behovet av pedagogisk utveckling och samarbete, samt för sina idéer och visioner som också omsätts i praktisk handling.

Humanistiska fakultetens pedagogiska pris

Professor **Svante Norrhem** (född 1962), institutionen för idé- och samhällsstudier, får priset för sin goda känsla för undervisning, sitt respektfulla bemötande av studenter och sin integritet vad gäller att inte kompromissa utbildningens krav och kvalitet.

Umeå School of Educations pedagogiska pris

Universitetslektor **Anna Lindqvist** (född 1966), institutionen för estetiska ämnen, får priset bland annat för sin förmåga att skapa balans mellan teoretiska och praktiska kunskaper i sin undervisning.

Umeå studentkårs pedagogiska pris

Universitetslektor **Niklas Eklund** (född 1964), statsvetenskapliga institutionen, får priset för sin förmåga att på ett reflekterande och tydligt sätt anpassa undervisningen efter en heterogen studentgrupp såväl inom specifika kurser som mellan program.

Umeå medicinska studentkårs pedagogiska pris för grundutbildning

Universitetslektor **Karl-Gunnar Westberg** (född 1952), institutionen för integrativ medicinsk biologi, får priset för sin fantastiska skicklighet som föreläsare att förmedla kunskap. Berömd av sina studenter för sina välstrukturerade kurser och sin förmåga att ta tillvara studenternas åsikter. Priset delades ut vid kårens egen årshögtid.

Umeå medicinska studentkårs pedagogiska pris för kliniskt handledarskap

Specialistläkare **Ola Lundström** (född 1963), medicinskt centrum vid Norrlands universitetssjukhus, får priset för sitt stora engagemang i sin handledarroll. Ställer tydliga krav på sina studenter och skapar en trygg miljö för studenterna att arbeta och utvecklas i. Priset delades ut vid kårens egen årshögtid.

Umeå naturvetar- och teknologkårs pedagogiska pris

Universitetslektor **Per Åhag** (född 1972), institutionen för matematik och matematisk statistik, får priset för att han får studenterna att uppskatta matematik. Han delar med sig av sin tid och sitt engagemang, och uppmuntrar och inspirerar till fortsatta studier. Priset delades ut vid kårens egen årshögtid.

Umeå kommuns vetenskapliga pris

Universitetslektor **David Granlund** (född 1979), institutionen för nationalekonomi, får priset för att han på ett utomordentligt framgångsrikt sätt har studerat frågor om läkemedel, sjukförsäkring och landstingskommunala utgifter.

Baltics samverkanspris med populärvetenskaplig inriktning

Universitetslektor **Patrik Norqvist** (född 1966), institutionen för fysik, får priset för att han på ett engagerat och lekfullt sätt spridit kunskaper om naturvetenskap i allmänhet och fysik i synnerhet i en lång rad publika sammanhang.

Eric Forsgrens pris för insiktsfullt reportage om Alzheimers sjukdom

Chefredaktör **Inger Raune** (född 1948) vid tidskriften *Äldre i centrum* får priset för sin förmåga att skildra de goda exemplen som ger läsaren inspiration och insikt. Samtidigt ställer hon de viktigaste frågorna om hur ett samhälle ska prioritera när behoven hos de växande äldreskarorna måste tillgodoses.

Musiker

Tomas Pleje, director musices vid Umeå universitet, har varit elev och assistent till Eric Ericson. Han har musklärarexamen och är examinerad från mästarklassen i kördirigering. Pleje har arbetat med många körer och leder för närvarande Studentkören och Ålidhems kyrkokör.

Malin Silbo Ohlsson spelar trumpet i symfoniorkestern vid Norrlandsoperan. Hon har studerat vid musikhögskolorna i Oslo och Göteborg. Lärare och inspiratörer har varit Bror Hedlund, Harry Kvebaeck samt ett antal andra fantastiska och roliga människor hon träffat i sitt yrke.

Avatarkvartetten bildades år 2005 av fyra musiker ur Norrlandsoperans Symfoniorkester. Kvartetten verkar både i Umeå och i länet och spelar såväl på Made-festivalen som på privata tillställningar. Ett av Avatarkvartettens mål är att framföra verk av kvinnliga tonsättare och repertoaren spänner från barock till nutida musik.

Orvar Johansson är solohornist i symfoniorkestern vid Norrlandsoperan. Han är uppvuxen i Gävle och utbildad vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Han är medlem i Omnibus Kammarblåsare i Uppsala.

Torbjörn Näsborn, nyckelharpa, har utbildat sig vid bl.a. Kungliga musikkonservatoriet i Bryssel. Han har spelat på kammarmusikfestivaler, i Symfoniorkestern vid Norrlandsoperan, i tv-shower med Carola och turnerat med Ann-Sofie von Otter.

Publikationen kan beställas från Informationsenheten, Umeå universitet. Du kan också beställa den i alternativa format. Dokumentet (PDF-format) finns att ladda ner från Umeå universitets webbplats www.umu.se/infoenheten/promotion/arkiv.html Postadress: 901 87 Umeå E-post: promotion@adm.umu.se Telefon: 090-786 50 00 Fax: 090-786 54 89 Texttelefon: 090-786 59 00

Sammanställt av Informationsenheten Umeå universitet maj 2011
Grafisk formgivning: Print & Media, Umeå universitet, 2011/2009398
Tryck: Taberg Media Group
Foto: Mattias Pettersson
Samtliga foton är tagna på Campus Umeå.

